

УДК 330.3

Надозірна Богдана

ВСП «Зборівський фаховий коледж ТНТУ ім. Івана Пулюя»
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Nadozirna Bogdana

Zboriv Professional College of TNTU named after Ivan Puluy
SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS IN UKRAINE

Підприємницька діяльність суттєво впливає на розвиток економіки та соціальної сфери. У розвинених країнах бізнес є одним з основних платників податку. Серед економічних результатів найбільш принциповими є утворення конкурентного середовища на ринку, насичення ринку товарами й послугами, підтримання доброзичливих відносин між країнами через налагодження економічних зв'язків. Також підприємницька діяльність створює нові робочі місця, дозволяє проявляти ініціативу й творчі здібності як підприємців, так і найманих працівників, загалом сприяє виживанню населення в кризові періоди. Тобто, соціально-відповідальна компанія не повинна працювати виключно для максимізації прибутку, а має приймати рішення та виконувати дії, які є прийнятними з точки зору цілей і цінностей суспільства.

Поступове зміцнення підприємництва, його прибутковість закладає додаткову фінансову базу для такої соціально корисної діяльності, як благодійництво і спонсорство. Отже, підприємництво здатне суттєво впливати на розвиток суспільства, за наявності якісної правової бази шлях ринкової організації економіки є найбільш ефективним і перспективним для досягнення суспільного прогресу. Одним із видів взаємозв'язків між підприємництвом та суспільством закладено в поняття соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність бізнесу – це добровільна безкорислива підтримка, участь підприємця у вирішенні соціальних проблем. Така діяльність підприємця корисна як для суспільства, так і власне для нього. Соціальна допомога від бізнесу, що поліпшує рівень життя регіону або зменшує соціальне напруження, незважаючи на витрати, зрештою стимулюватиме зростання прибутку, оскільки в споживачів та місцевої влади сформується більш привабливий образ цього підприємства та його власника.

Часто соціальна відповідальність бізнесу реалізується у формі так званих соціальних програм, які можуть бути такими:

- програми планування підвищення освітнього рівня, що передбачають відрахування коштів на підготовку й перепідготовку працівників та їхніх дітей;
- програми організації охорони здоров'я, що націлені на безкоштовне медичне обстеження, лікування й оздоровлення співробітників та їхніх сімей;
- програми додаткової оплати викладачам університетів, а також адресна допомога соціально незахищеним категоріям населення;
- надання обладнання, технічних засобів освітнім та медичним закладам;
- фінансування громадських проєктів;
- організація благодійних заходів, збирання коштів для благодійності;
- програми підтримки розвитку мистецтва, дитячої творчості тощо.

Спочатку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, мова про бізнес-середовище якщо і велася, то лише у контексті того, що підприємцям слід допомогти зберегти власну вправу. Адже це і виробництво продукції та надання послуг, і зайнятість громадян, і податки, без яких не може існувати жодна держава.

Набагато менше згадувалася тема соціальної відповідальності бізнесу, залучення його ресурсів для вирішення нагальних для суспільства проблем та забезпечення сталого розвитку.

Спектр зобов'язань, який брали на себе комерційні структури перед суспільством і громадами був надзвичайно широким – від банальної допомоги малозабезпеченим верствам суспільства і будівництва спортивних майданчиків у селах, до реалізації великих інфраструктурних, освітніх, екологічних, медичних, культурних і соціальних програм. Зрозуміло, що в умовах війни вимагати від власників та менеджменту компанії, яка надає велику допомогу волонтерам і захисникам, ще й долучатися до фінансової підтримки інших проєктів – не зовсім коректно. Проте бізнес адаптується і до праці в умовах воєнного часу. І знімати з себе відповідальність за сталий розвиток суспільства не збирається. Адже підприємці зацікавлені у тому, щоб їхня справа продовжувалася й у мирній Україні, а продукція знаходила збут на внутрішньому ринку. Саме війна змусила український бізнес переорієнтувати свої програми сталого розвитку та благодійної допомоги. Відтепер український бізнес ще більше підтримує економіку та армію країни: мільярди гривень для ЗСУ, авто, дрони, приціли, спорядження, одяг, взуття, медикаменти, пальне, продукти та багато іншого – це лише частина того, що надає відповідальний український бізнес. До того ж чимало компаній інтегрували програми допомоги та відновлення України у свою політику корпоративної соціальної відповідальності.

Все більше фактів свідчить про те, що за навіть за найважчих умов соціальна відповідальність бізнесу є чинником підвищення прибутковості, іміджу компанії, зниження витрат, покращення морального духу співробітників і лояльності клієнтів, а також інших переваг.

Для впровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні, в першу чергу, слід відродити морально-етичну культуру життєдіяльності й господарювання особистості – члена трудового колективу через колективне ухвалення кодексу честі, постійно діюче культурно-професійне навчання трудового колективу, морально-матеріальне заохочення працювати на благо суспільства за совістю, знизити податкове навантаження, підтримувати розвиток малого та середнього бізнесу з метою усунення деформації структури економіки; скорегувати законодавство таким чином, щоб бізнес був зацікавлений впроваджувати соціальні проєкти; надати більше повноважень органам місцевого самоврядування та знизити рівень корупції на підприємстві та тіньової економіки. Все ж, подолання корупції в організації чи органах влади можливо тільки за умови викорінення з серця особистості бажання незаконно збагатитися, що й буде початком її суспільної відповідальності, соціальної відповідальності підприємства, сталого розвитку корпорації, суспільства та довкілля.

Список використаних джерел:

1. Гісем О.О., Мартинюк О.О. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти – Харків: Вид-во «Ранок», 2018, 192 с.
2. Корсак В. І. Соціальна відповідальність бізнесу: особливості національної проблематики, шляхи реалізації. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 7. С. 68-71.
3. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
4. Як змінилась корпоративна соціальна відповідальність компаній в умовах війни? URL: <https://budni.rabota.ua/ua/corporate-culture/yak-zminilas-korporativna-sotsialna-vidpovidalnist-kompaniy-v-umovah-viyni>